

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ”

Лектор курсу			Стежко Світлана Орестівна кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови	Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в GOOGLE Workspace for Education	e-mail: s.stezhko@duikt.edu.ua сторінка курсу в Google Class https://classroom.google.com/c/ODQzNjgzNDU0NDY2		
Галузь знань			G Інженерія, виробництво та будівництво	Рівень вищої освіти	магістр		
Спеціальність			G5 Електроніка, електронні комунікації, приладобудування та радіотехніка	Семестр	2		
Освітньо-професійна програма			Апаратура радіозв'язку, радіомовлення і телебачення	Тип дисципліни	Обов'язкова		

Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
			3	90	18	-	18

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Філософія, Професійна мовна комунікація в технічній сфері
Освітні компоненти для яких є базовою	Науково-педагогічна практика, Переддипломна практика, Кваліфікаційна робота

Мета курсу:	Полягає в ознайомленні магістрантів із теоретичними засадами психології та педагогіки при викладанні спеціальних дисциплін у закладі вищої освіти, ознайомлення з організацією навчального процесу, підготовка магістрів до педагогічної діяльності у закладі вищої освіти. В процесі вивчення курсу магістранти оволодіють навичками педагогічної майстерності у проведенні лекцій, практичних та семінарських занять зі студентами, отримують знаннями методології побудови методичної документації навчальної дисципліни.
-------------	--

Компетентності відповідно до освітньої програми

Soft-skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Фахові компетентності (ФК)
ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу, оцінювання, синтезу нових та комплексних наукових ідей. ЗК3 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК4 Здатність ефективно спілкуватися зі спеціальною та загальною аудиторіями, надавати інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну лексику українською та/або англійською мовами.	ФК1 Знання і розуміння наукових фактів, концепцій, теорій, принципів та методології наукових досліджень. ФК7 Здатність працювати з науково-технічною літературою, здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. ФК10 Здатність самостійно та в колективі проводити наукові дослідження, презентувати результати досліджень фахівцям і нефахівцям, вести дискусію і аргументувати власну позицію.

Програмні результати навчання (ПРН)
ПРН2 Уміння враховувати соціальні і морально-етичні норми, налагоджувати результативне співробітництво у колективі при здійсненні професійної діяльності. ПРН5 Вміти організовувати і здійснювати освітній процес у сфері електронних комунікацій та радіотехніки, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти. ПРН11 Вміти читати оригінальну наукову літературу та технічну документацію на іноземній мові, здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел, опрацьовувати та оформляти інформацію використовуючи різноманітні ресурси.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ			
Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Тема 1. <i>Функції, структура вищої освіти в Україні. Вимоги до фахівця у ринковому середовищі та структура професійної компетентності майбутнього спеціаліста.</i> Знати: визначення поняття «професійна компетентність», класифікацію професійних умінь за їх використанням у практичній діяльності, рівні практичної діяльності, що обумовлені цілями і завданнями конкретної виробничої ситуації. Вміти: формувати взаємовідносини в колективі, приймати рішення. Формування компетенцій: ЗК1, ЗК3, ЗК4, ФК1, ФК7, ФК10 Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН11 Рекомендовані джерела: 1, 3.			
Тема: Функції, структура вищої освіти в Україні. Вимоги до фахівця у ринковому середовищі та структура професійної компетентності майбутнього спеціаліста.	Лекція 1 2 год.		Лекція-візуалізація
Скласти порівняльну таблицю особливостей розвитку вищої освіти у розвинених європейських державах та в Україні.	Практичне заняття 1 2 год.	4 бали	Усне опитування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни.
Тема: Шляхи формування професійної майстерності викладачів.		Самостійна робота	
	8 год	2 бала	навчальна дискусія
Тема 2. <i>Історія розвитку вищої освіти і вищої школи</i> Знати: комплексні компетентності з кваліфікації “викладач вищої освіти”, історію педагогічної думки Вміти: організовувати навчання відповідно до вимог технологічності Формування компетенцій: ЗК1, ЗК4, ФК1, ФК7, ФК10 Результати навчання: ПРН11 Рекомендовані джерела: 1, 3			
Тема: Історія розвитку вищої освіти і вищої школи	Лекція 2 2 год.		Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів.
Підготувати тези і провести круглий стіл, присвячений одній із актуальних проблем розвитку вищої школи в Україні	Практичне заняття 2 2 год.	6 балів	навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, тестування, кейс метод.
Тема: Джерела та шляхи оволодіння педагогічною майстерністю.		Самостійна робота	
	8 год	2 бали	навчальна дискусія
Тема 3 Психолого-педагогічні основи формування професійної компетентності викладача закладу вищої освіти Знати: поняття педагогічної майстерності, психолого-педагогічні передумови ефективності науково-педагогічної діяльності викладача, стилі діяльності викладача, моделі поведінки педагога у спілкуванні, функції й основні ролі викладача.			

Вміти: формувати професійну педагогічну компетентність, підвищувати рівень професіоналізму викладача ЗВО.

Формування компетенцій: ЗК1, ЗК4, ФК1, ФК7, ФК10

Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН11

Рекомендовані джерела: 1, 3

Тема: Психолого-педагогічні основи формування професійної компетентності викладача закладу вищої освіти	Лекція 3-4 4 год.	8 балів	Лекція-візуалізація
Поняття майстерності мовлення викладача Дібрати літературу до однієї з тем лекційних чи практичних занять Розробити конспект лекції відповідно до спеціальності студентів (тема за вибором студента)	Практичне заняття 3-4 4 год.	4 бала	Мозковий штурм, навчальна дискусія, вирішення практичних задач, усне опитування, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
Тема: Системний підхід до організації виховання.		Самостійна робота	
	8 год	4 бала	навчальна дискусія

Тема 4. **Мотивація і стимулювання діяльності студентів.**

Знати: поняття мотивації, мотиву, процесу мотивації, інтересу, особливості мотиваційної сфери студентів у сучасних умовах, мотиваційний моніторинг, техніки мотиваційного моніторингу, техніки мотивування, техніки стимулювання.

Вміти: застосовувати техніки мотивування, техніки стимулювання аудиторії.

Формування компетенцій: ЗК1, ЗК4, ФК7, ФК10

Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН11

Рекомендовані джерела: 1, 3.

Тема: Мотивація і стимулювання діяльності студентів.	Лекція 5 2 год.		
Написати есе «Мій взірєць викладача у вищій школі».	Практичне заняття 5 2 год.	4 бала	Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни.
Тема: Академічна доброчесність викладача вищої школи.		Самостійна робота	
	8 год	2 бала	навчальна дискусія

Тема 5. **Форми організації навчання. Методи навчання у вищій освіті.**

Знати: терміни, цілі навчання, типологія навчальних курсів за їх призначенням, формування емоційної компетентності, зміст навчальної програми, методична структура навчального курсу, досвід поведінки фахівця.

Вміти: розробляти навчальні курси відповідно до їх призначення, розробляти навчальні програми, формувати емоційну компетентність.

Формування компетенцій: ЗК1, ЗК4, ФК7, ФК10

Спеціальні компетентності ПРН2, ПРН5, ПРН11

Рекомендовані джерела: 1,3

Тема: Форми організації навчання. Методи навчання у вищій освіті.	Лекція 6 2 год.		Лекція – диспут, методологічна лекція
Підготовка і проведення занять. Розробити план і конспект семінарського заняття відповідно до спеціальності студентів (тема за вибором студента)	Практичне заняття 6 2 год.	6 балів	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни.
Тема: Методика вивчення особистості студента та академічної групи.		Самостійна робота	
	8 год	2 бала	навчальна дискусія

Тема 6. **Система методів активного навчання**

Знати: методи і прийоми, що сприяють активізації різних форм навчання студентів, вибір методів і прийомів навчання залежно від мети активізації дидактичних

процесів, прийоми розвитку творчої активності під час навчання, методична структура заняття.

Вміти: застосовувати методи і прийоми, що сприяють активізації різних форм навчання студентів, вибирати методи і прийоми навчання залежно від мети активізації дидактичних процесів, застосовувати прийоми розвитку творчої активності.

Формування компетенцій: ЗК1, ЗК4, ФК7, ФК10

Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН11

Рекомендовані джерела: 1, 3.

Тема: Система методів активного навчання	Лекція 7 2 год.		навчальна дискусія
Зробити огляд педагогічної преси про актуальні проблеми розвитку вищої освіти. Опрацювати одну з наукових статей провідних учених у ділянці педагогіки вищої школи (Андрущенко В., Бех І., Волощук І., Глузман О., Гузій Н., Дем'яненко Н., Зязюн І, Завгородня Т., Кузьмінський А. та ін.) та написати анотацію до неї	Практичне заняття 7 2 год	6 балів	
Тема: Студентський колектив у системі виховання студентської молоді.		Самостійна робота	
	8 год	4 бала	

Тема 7. **Використання методу конкретних ситуацій у вищій освіті**

Знати: визначення терміну «метод конкретних ситуацій», вплив МКС на формування соціально-значимих, професійних якостей фахівця, етапи використання методу конкретних ситуацій, етапи роботи з МКС, класифікацію конкретних ситуацій.

Вміти: застосовувати МКС на практиці.

Формування компетенцій: ЗК1, ЗК4, ФК7, ФК10

Спеціальні компетентності ПРН2, ПРН5, ПРН11

Рекомендовані джерела: 1, 3.

Тема: Використання методу конкретних ситуацій у вищій освіті	Лекція 8-9 4 год.		Інтерактивна лекція
Підготувати сценарій виховного заходу у ЗВО.	Практичне заняття 8-9 4 год	8 балів	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни.
Тема: Структура та зміст роботи куратора студентської академічної групи		Самостійна робота	
	8 год	2 бала	

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Мультимедійний проектор;
- Комп'ютерний клас для проведення практичних занять.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. – 174 с.
2. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с.
3. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.
4. Стежко С.О., Кондратенко Н.Ю., Ситник Л.І., Психологічні та лінгвістичні чинники ефективності професійно орієнтованого мовного навчання у вищій школі Соціальна педагогіка: теорія та практика № 4, Полтава, 2025 С.
5. Стежко С.О., Кондратенко Н.Ю., Заболотня Р.В. Формування професійної мовної особистості студента: психолінгвістичний, педагогічний і психологічний виміри, Збірника наукових праць Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща). № 102, Запоріжжя, 2025, С.

6. Закон України «Про вищу освіту». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/lows/show/1556-18> (Статті 1, 8, 10–18).
7. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України : веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: веб-сайт. URL: <http://naqa.gov.ua>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов’язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота містить теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли до теоретичного курсу, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації. Студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп’ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання всіх практичних робіт і виконання самостійних завдань. Якщо студента не допущено до складання заліку, як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Студент має право на два перескладання. При повторному перескладанні екзамену його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІЗІ. Оцінка комісії є остаточною. У випадку отримання студентом 0 балів (неприйнятно), що тягне відрахування за невиконання навчального плану. Оцінювання студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою і складається із двох основних оцінкових блоків і розподіляється в певних пропорціях 60(бали *напрацьовані під час вивчення дисципліни – Поточний контроль*), 40 (*підсумкове оцінювання - Залік*):

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Виконання практичних робіт	42 бали
	• Самостійна робота	18 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ залік	Залік проходить у письмовій формі.	40 балів
Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій за тематикою освітньої компоненти:		
- Тези доповіді на фаховій конференції		3 бали
- Стаття у фаховому виданні		5 балів
- Стаття в іноземному рецензованому виданні		10 балів

Максимальна кількість додаткових балів, які можуть бути зараховані здобувачу освіти - 10 балів.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /запис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі	Високий Повністю забезпечує вимоги до	

	дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (А)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (В)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень	Добре / Зараховано (С)
64-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)

	допомогою викладача. .		
60-63	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не представляється
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не представляється
ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт Здобувача він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у Силабусі.			